

Aprilie 1992

«PAS DE VOIE...»

Același război

... Vă amintiți? Data trecută terminam materialul pe un fundal aproape literar de ploaie rece. Ploua pe drum, ploua peste (și în) tranșee. Peste oamenii din ele... Dacă o să vă spun că și de data aceasta a fost marți, că și de data aceasta la revenire va ploua, va ploua rece — o să rideți. Întîmplarea însă... le drege pe toate. Aveam o nouă ocazie de a merge și de a merge (jocul imprevizibil al Întîmplării!) iarăși la Coșnița (un fel de a spune căci linia Frontului e ceva mai largă) și vroiam să văd dacă între timp se schimbase ceva și dacă impresiile culese atunci nu erau prea «impresii». Aveam să constat că cel puțin acestea din urmă s-au dovedit corecte, poate prea corecte ca să simt vreo bucurie de pe urma acestui fapt. Dar, mă rog, e vorba de alt aspect... De data aceasta îi aveam de «gazde ducătoare» pe deputații I. Cabac, P. Poiată și I. Negru, se pare toți din fracția Frontului Popular (Sigur, mergeau nu fiindcă erau din fracția parlamentară respectivă). Arătau cam necăjiți sau poate chiar supărați: de-o săptămînă tot încercau să obțină o mașină de la parlament pentru a se deplasa și de-o săptămînă, sub diferite motive și pretexte, cum mi s-a părut nu tocmai convingătoare (grija de securitate, penurie de benzină, multe formalități) erau amînați sau chiar... «da poate renunțați». N-au renunțat, au insistat și — iată-ne porniți la drum. Cald, bine, drumul ne e cunoscut (cel puțin aproximativ). Locul exploziei unei mine pe podul de peste Nistru, cazemata metalică construită de «adversar» și «luată» în timpul ofensivei de «ai noștri». Sigur, nu fără pierderi. Trecem prin centrul Coșniței: o localitate ce dă senzația de sat pașnic, bine îngrijit (mă rog, relativ bine) fără semne de război (data trecută am mers pe drumul de la marginea localității). Ajungem la comandamentul «Frontului». Condrumeții mei (sau eu al lor) sînt curioși să vadă «tehnica». Rămîn cam decepționați. Sigur, gîndul de acasă și cel de la... nu au coincis niciodată. Dl Cabac, foarte meticulos —vrea să le vadă pe toate. Convenim ca mai întîi să mergem pe poziții. Cineva ne conduce la comandant. La intrare sîntem rugați să așteptăm. Peste un timp își face apariția comandantul: zvelt, zîmbitor, cu mustață, față de om înțelegător și inteligent. Nimic «soldafonic» și nimic de «severitate afișată». Ne invită să trecem în camera alăturată. Ne legitimăm. Deputații își expun motivele venirii: vor să cunoască situația nemijlocit, «s-o vadă» și «s-o audă», și astfel să poată contribui cu ceva efectiv și concret, în cunoștința de cauză, la «rezolvarea unor probleme». Comandantul este dispus să răspundă la orice întrebări, deși ne mărturisește că se promit multe și se fac extrem de puține (vă asigur că nu exagera). Va vorbi domol, extrem de exact, într-o «maternă» impecabilă, chiar și cînd era vorba de termeni de specialitate militară. Mi s-a părut că, responsabil de bunul mers al lucrurilor, va vorbi direct, fără ocolișuri, fără să învinuiască pe cineva. O impresie foarte bună. De altfel ca și colegii săi — ofițeri. Faptul îmi explica și mai limpede atmosfera descărcată, relațiile foarte omenești dintre «băieți», indiferent de grad. Deputații întreabă. Se interesează de alimentare. Nu este centralizată dar se aduc de peste tot. Sînt ajutați de autoritățile satului. Se prepară mîncare caldă. Asigurarea medicală. Fără a fi excepțională, nu e rea. S-a pus la punct de curînd un mod operativ de «deservire». Mai e nevoie de multe dar pentru moment s-a făcut ce se putea face. Notez că s-a făcut în special prin efortul medicilor și în primul rînd al comandamentului. Mi s-a părut însă că iarăși conducerea ministerului de resort ar putea fi ceva mai activă și mai insistentă (ca să nu zicem altceva). Dl Cabac e meticulos. Chirurgul și firea de om care vrea să le cunoască metodic și în amănunte pe toate îi dă ghes. Și bine face. Comandantul îl informează, fără a arăta vreun semn de nerăbdare. Întrebăm apoi care e situația. Noaptea s-a tras. Un rănit într-o ciocnire. Și un mort. Mi-amintii fără să vreau de informațiile liniștitoare de la radio și TV. Vorbele despre respectarea armistițiului, despre conciliere sînt privite cu destul scepticism. Aveam să mă conving și singur că de fapt partea «cealaltă» este atît de «dispusă» să cedeze, încît continuă să construiască fortificații, să plaseze noi guri de foc, să concentreze tehnică, inclusiv grea (tancuri), să tragă cu aruncătoare de mine, instalații «Alazan». Cineva, puțin în altă ordine de idei, întreabă fără prea multe menajamente: «Dacă politicienii noștri vă ordonă, pe motiv de conciliere sau sub alte pretexte la fel de împăciuitoriste să vă retrageți — vă retrageți?». «Retras? Las-să se retragă, n-au decît să se retragă...», după o clipă explică: «De patru ori ne-am retras noi, de pe poziții extrem de avantajoase pe care dacă le păstram, acum controlam situația pe cea mai mare parte a Transnistriei. În orice caz dețineam în mîinile noastre și barajul, și șoseaua strategică, și raioane întregi. Deci, de patru ori ne-am retras noi, ei (partea "cealaltă") nu s-au retras niciodată... Să ne retragem, dar... mai întîi să înaintăm...». «Ministerul securității vă asigură cu date, cu o imagine de ansamblu?» Domnul comandant zîmbește, rîde chiar ca de mare banc. Nu, parcă există și parcă nu. Nu dorea domnul comandant să fie prea direct dar impresia mea (confirmată și de surse directe) e că acest Minister execută orice funcții numai nu pe cele de securitate și de culegere a unor informații operative. Mai mult. Informațiile pe care «le deține» le preia de la grupele de cercetași de pe Front. Impresia mea e că dl Costaș, ministrul apărării, nu greșește deloc cînd afirmă destul de delicat pentru gravitatea situației într-un interviu din 1 aprilie: «În cei mai mulți lucrători ai acestui minister, eu nu am încredere. Am mari îndoieli că ei lucrează pentru interesele poporului. Sînt legați cu multe fire de Moscova». Sigur, e mult mai ușor să se asculte telefoanele de oraș sau să se comită mici găinării decît să se asigure securitatea. Și următoarea întrebare e cît se poate de firească din partea cuiva dintre noi: «Avem ministerul securității statului! Unde e securitatea statului? Unde e? Plătim pe cine, plătim ce? Securitatea cui? Sau poate respectivul oficiu încă nu s-a «apreciat» ce și cum? Bun minister, nimic de zis, judecînd după eficiență»...

... Deputații se interesează de alte aspecte. E nevoie de pregătiri serioase, de dotare cu tehnică adecvată. Orice iluzii costă vieți omenești. Moralul oamenilor e ridicat, continuă să fie ridicat. Cum aveam să mă conving pe poziții — în pofida condițiilor, în pofida a tot felul de promisiuni făcute de cele mai înalte guri de stat și rămase neonorate. Și cîte ceva despre presă, despre informarea în general. Domnul comandant e de părere că se informează prost, superficial, ineficient, de la distanță, cu multe vorbe care nu spun nimic sau chiar creează un tablou idilic (și în primul rînd celor care urmează să ia decizii — zicem noi). Cîte o dată «îi-e penibil» (fraza nu ne aparține) să citești tot felul de inexactități... «Ostankino» lucrează, dezinformează, dar noi? Cum informăm noi lumea din alte țări, din alte republici ale C.S.I.?». Și aici dl comandant ne spune că soția sa care lucrează la ambasada bielorusă a fost întrebată de colegii ei bieloruși: ce vor moldovenii, ce vor, căci ei nu înțeleg nimic, nu au de unde să înțeleagă. Ne putem supăra noi, ziariștii, sau nu, dar ceea ce aud aici și ceea ce știu corespund realităților. Mai extrag din spusele domnului comandant că cel puțin la nivelul unor birouri de presă (de fapt poate chiar printr-o decizie specială a Consiliului suprem al apărării), să se facă foi volante pentru populația din satele «ocupate», pentru gardiști și să li se explice limpede ce și cum. Dar în

(Continuare în pag.4)

DL IURIE ROȘCA DESPRE CONFLICTUL DINTRANSNISTRIA

Într-un interviu acordat ziarului «Cotidianul» (București), dl Iurie ROȘCA, vice-președintele Frontului Popular Creștin Democrat, exprimîndu-și poziția față de evenimentele din Transnistria, a declarat următoarele: «Republica transnistreană» a fost creată pentru a servi cap de pod spre întreaga Moldovă. Acum, declarațiile lui Maracuța și Smirnov demonstrează în mod clar că aici este vorba despre interesele Rusiei, care sînt în defavoarea atît a Ucrainei, cît și a României. Lucrul care ne îngrijorează este faptul că aici miza este, desigur, mai mare. Rusia nu vrea să cedeze această palmă de pămînt din stînga Nistrului, nici în favoarea României, nici în favoarea Ucrainei. Argumentul economic, cred că, pentru Rusia, este de ordin secundar. Există acolo pămînturi fertile, unități economice etc. Dar motivul principal îl constituie faptul că, din Transnistria, Rusia se poate extinde în sud, pînă la Odesa, și de la Odesa pînă la Crimeea, oprind astfel accesul Ucrainei spre mare. Deci totul pare clar. O joncțiune desăvîrșită, un arc geopolitic perfect: Crimeea și Transnistria. Acesta este, de fapt, un vis mai vechi al Rusiei, acela de a restabili «Novo Rossia» și prin aceasta, vechea frontieră a imperiului țarist. Nu contează deci ce declară Elțin sau alți diplomați, pentru că asta le este meseria, să vorbească în formule evazive și diplomatice. Nu degeaba au purtat rușii atîtea războaie ca să pună mîna pe Crimeea, pentru ca acum s-o cedeze Ucrainei. Deci între Crimeea și Transnistria cred eu, există o leegătură directă, o împletire de interese ale Rusiei. Iar dacă Republica Moldova și România reușesc să facă bloc politic cu Ucraina, măcar pentru acest moment, este foarte bine. Și poate că, în urma acestei alianțe, se va putea discuta mai ușor problema litigiului teritorial dintre România și Ucraina».

INFO ȚARA